

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З РАДІАЦІЙНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ
КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УКРАЇНСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПОЛІТОЛОГІЇ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

ПРОТИДІЯ ТЕРОРИСТИЧНИМ АКТАМ У МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

**ЗБІРНИК
МАТЕРІАЛІВ НАУКОВОГО ФОРУМУ**

21 червня 2023 року

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023

Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту права та політології
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 3 від 19.06.2023 р.)

Редакційна колегія:

- Андрущенко Віктор Петрович** – доктор філософських наук, професор, ректор Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, член-кореспондент Національної академії наук України, академік Національної академії педагогічних наук України;
- Горінов Павло Валерійович** – кандидат юридичних наук, директор Навчально-наукового інституту права та політології, доцент кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, заслужений працівник соціальної сфери України;
- Драпушко Ростислав Григорович** – кандидат філософських наук, проректор з науково-педагогічної роботи (адміністративно-господарська діяльність), доцент кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова, заслужений працівник соціальної сфери України;
- Сопілко Ірина Миколаївна** – доктор юридичних наук, професор, керівник апарату Національної комісії з радіаційного захисту населення України, головний науковий співробітник Науково-дослідного центру «Інститут сімейної та молодіжної політики імені Олександра Яременка» ННІ права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова, заслужений юрист України;
- Торбін Григорій Мирославович** – доктор фізико-математичних наук, професор, проректор з наукової роботи Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;
- Чемакіна Октябринна Володимирівна** – кандидат архітектури, доцент Українського гуманітарного інституту.

П 83 **ПРОТИДІЯ ТЕРОРИСТИЧНИМ АКТАМ У МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ:** збірник матеріалів Наукового форуму. Навчально-науковий інститут права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 21 червня 2023 р.). – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 396 с.

ISBN 978-966-931-281-5

Збірник матеріалів Наукового форуму *«Протидія терористичним актам у міському середовищі»* присвячено комплексному вивченню проблеми протидії тероризму у міському середовищі. У збірнику представлено результати досліджень, що детально розглядають правові аспекти боротьби з тероризмом у міському середовищі, екологічні наслідки терористичних актів і стратегії екологічного відновлення, психологічні наслідки для місцевого населення та підходи до психологічної реабілітації, соціальні наслідки тероризму та розвиток стійкого соціального середовища, а також архітектурні рішення для забезпечення безпеки та мінімізації наслідків терористичних актів.

Збірник розраховано для науковців, фахівців та інших зацікавлених осіб, які досліджують проблематику протидії терористичним актам з правових, екологічних, психологічних, соціальних, архітектурних аспектів та охорони здоров'я.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань несуть автори матеріалів.

УДК 343.326-048.66(477-21)
DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-NF_NNIPiP_2023

ISBN 978-966-931-281-5

© Автори публікацій, 2023
© Навчально-науковий інститут права та політології, 2023
© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

ХЛОНЬ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ,

*кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

ПРАВОМІРНІСТЬ ГРОМАДЯН ЯК ФАКТОР ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗАГРОЗИ ТЕРОРИЗМУ

Проблема тероризму надзвичайно серйозно турбує сучасне суспільство. При цьому попередження терористичних атак може відбуватися за рахунок пильності правосвідомих громадян.

Сучасний світ набуває все більшої і більшої динаміки у питаннях розвитку та потягу до прогресу, освоєння нових технологій та розширення можливостей людини його пізнати. З огляду на це, дуже часто виникають ризики пов'язані із застосуванням новітніх технологій у терористичних атаках, які слід попереджувати. На цьому складному шляху дослідник, який планує досліджувати проблематику вивчення правосвідомості молодого покоління, як фактору попередження загрози тероризму перебуває у дихотомічній єдності двох основних зазвичай протилежних потягів: зміни існуючих уявлень на підставі нових даних та збереження стабільності базових та фундаментальних знань, що становлять основу для новоутворень. Однак, ці віковічні дилеми тим складніші для розв'язання, чим більше число викликів ставить новий світ перед суспільством у цілому та кожним індивідом зокрема. Нерозривна єдність буття людини і суспільства спонукає до компромісів, які однак визначаються сталими та загальноприйнятими лише в рамках необхідності застосування щодо них спеціальних процедур, за умови яких вони можуть бути кардинально змінені.

При цьому, за необхідності, зміни правил та нормативно-правових приписів, кінцеве рішення приймається виходячи з факторів впливу усвідомлених чи не усвідомлених об'єктивних та суб'єктивних чинників на спеціально уповноважену групу або іншого представника певної суспільної формації, що передбачає врахування думки такої формації, найбільш впливової його частини або в цілому суспільства, долученого до цього процесу. Вбираючи кожен інформаційну складову безпосереднього або опосередкованого учасника такого процесу, узагальнюючі інформаційні данні, утворюють в тій чи іншій формі єдину концепцію майбутньої бажаної поведінкової моделі, вираженої в схвалюваній суспільством поведінки та бездій у відношенні до поведінки засуджуваної суспільством, а також прогностичного бачення на підставі таких поведінкових перетворень суспільних процесів, які за реальної, а не формальної дії усіх її складових обумовляють результат, що стане сходинкою на шляху до процвітання або навпаки занепаду такої суспільної формації.

Велика відповідальність, що виникає у зв'язку з прийняттям таких важливих рішень усіх учасників такого інформаційного, а потім і діяльнісного процесу ставить високі вимоги не лише до безпосередніх учасників процесу, але і до опосередкованих, якими можуть бути звичайні громадяни далекі від

розуміння глибинних та фундаментальних ідей права та високих правосвідомих устремлінь. Як за ефекту доміно, який побічно підтверджується в праві «теорією розбитих вікон» запропонованою Джеймсом Вілсоном та Джорджем Келлінгом [1], навіть незначні прорахунки глобальній перспективі можуть призвести до незворотних змін чи порушень, особливо, якщо це стосується суспільних процесів побудованих на уявленнях про необхідності дотримання загально правових норм і правил. При цьому однак, виникає спокуса головну увагу зосередити на дріб'язкових деталях спустившись у прагненнях у відношенні до деталізації, примітивного бюрократизму, що має бути враховано потенційним законодавцем. Крім того, мінливість та постійні трансформації суспільства, нові данні про нього на підставі доведених фактів, вивчення та виявлення законів і закономірностей, що раніше враховані не були, спонукає до розуміння правової дійсності не в законсервованій статичній, а в живій динаміці де правові норми видаються доречними відповідно до існуючих потреб і тенденцій. Саме тому, важливим є всебічне розуміння чітке усвідомлення феномену правосвідомості, як цілісної формації, що дозволяє досягнути природу не лише правових явищ, але і їх досягнення та інтерпретацію з позиції як законодавця, так і осіб, що будуть об'єктами та суб'єктами правореалізаційних процесів.

З огляду на це, можна дійти висновків про необхідність змістовного вивчення феномену правосвідомості молодого покоління, як фактору попередження загрози тероризму та на підставі цих знань сформувані не лише єдине уявлення про правосвідомість, але і конкретні шляхи її розуміння та формування, включаючи дієві заходи, зокрема розробку державних концепцій, програм розвитку та усього комплексу необхідних освітньо-просвітницьких заходів спрямованих на формування правосвідомості молодого покоління, як основи для розвитку соціально успішної особистості в контексті попередження загрози тероризму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Wilson J. Q., Kelling G. L. Broken windows. The police and neighborhood safety [Electronic resource] / J. Q. Wilson, G. L. Kelling. – 1981. – Mode of access. URL: http://www.manhattaninstitute.org/pdf/_atlantic_monthly-broken_windows.pdf